

ภาคผนวก

ผนวก ก.

รายชื่อหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อเจ้าของ	กำหนดออก	ปีเริ่ม	ปีเลิก	หอสมุดมี พ.ศ.
สมัยรัชกาลที่ ๕					
๑. Bangkok Daily Advertiser (บางกอกเดลีแอดเวอริเตอร์) คร. แชนมวด จอห์นสมิท		รายวัน	๒๔๑๑	๒๔๑๑	ไม่มี
๒. Siam Daily Advertiser (สยามเดลีแอดเวอริเตอร์)	คร. แชนมวด จอห์นสมิท	"	๒๔๑๑	๒๔๒๕	๒๔๑๑ ๒๔๑๓
๓. ขาวราชการ (Court)	สมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎ ภาณุพันธุ์วงศ์วรเกษ	"	๒๔๑๘	๒๔๑๘	๒๔๑๘-๒๔๑๘
๔. Bangkok Times (บางกอกไทมส์)	Bangkok Times Printing office	"	๒๔๓๐		๒๔๓๐-๒๔๓๔ ๒๔๓๖-๒๔๓๘ ๒๔๔๕-๒๔๔๖ ๒๔๕๓-๒๔๕๔ ๒๔๕๖-๒๔๕๕
๕. Siam Free Press (สยามฟรีเพรส)		"	๒๔๓๔	๒๔๕๑	ไม่มี
๖. Siam Observer (สยามออบเซอร์เวอร์)	พระยาสิงหเสนี	"	๒๔๓๖		๒๔๕๑-๒๔๕๔ ๒๔๕๖-๒๔๕๓
๗. ขาวราชการ (ฉบับภาษาไทย ของสยามออบเซอร์เวอร์)		"	๒๔๓๖		๒๔๕๓-๒๔๕๘-๖๕ ๒๔๖๕-๒๔๖๖
๘. หนังสือพิมพ์มิน		"	๒๔๔๔	๒๔๔๔	๒๔๔๔
๙. มิน่ายัดป้อ (ภาษาจีน)		"	๒๔๔๘	๒๔๔๘	ไม่มี
๑๐. ชิน่ายัดป้อ (ภาษาจีน)		"	๒๔๔๘	๒๔๔๘	ไม่มี
๑๑. จีนโนสยามวารศัพท์ (ภาษาไทย)	นายเขี้ยวสุกเต็ง สี่บุญเรือง	"	๒๔๕๐	๒๔๖๖	๒๔๕๓-๒๔๕๔

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อเจ้าของ	กำหนดออก	ปีเริ่ม	ปีเลิก	ขอสมมุติ พ.ศ.
๑๒. ชาวตลาด		รายวัน	๒๔๕๐	๒๔๕๐	๒๔๕๐
๑๓. ทราเทศสมัย		"	๒๔๕๐	๒๔๕๐	๒๔๕๐
๑๔. จีนโนสยามวารศัพท์ (ภาษาจีน)	นายเชียวฮุกเต็ง	สัปดาห์	๒๔๕๐	๒๔๕๙	ไม่มี
๑๕. หนังสือพิมพ์"ไทย"	จมีนเทพกรุณาทร	"	๒๔๕๑		๒๔๕๓-๒๔๕๔ ๒๔๖๑-๒๔๖๕
หนังสือพิมพ์"ไทย"	นายอารีย์ สีวีระ	"	๒๔๘๘	ยังออก อยู่	๒๔๘๘-๒๔๘๙ ๒๔๘๙-ปัจจุบัน
๑๖. กรุงเทพฯเคลิเมล	บริษัทสยามฟรีเพรส	"	๒๔๕๑	๒๔๖๖	๒๔๕๑-๒๔๕๔ ๒๔๕๖-๒๔๖๖
๑๗. Bangkok Daily Mail (บางกอกเคลิเมล) สมัยรัชกาลที่ ๖	"	"	๒๔๕๑		๒๔๕๖-๒๔๖๖ ๒๔๘๑
๑. สามสมัย		"	๒๔๕๓	๒๔๕๓	ไม่มี
๒. ทงฮัวมิงป้อ (ภาษาจีน)	นายเซียง เล่าฮูเซียง	"	๒๔๕๔		๒๔๖๑ ๒๔๖๓ ๒๔๖๔
๓. เทียนหันป้อ (ภาษาจีน)		"	๒๔๕๖	๒๔๖๒	ไม่มี
๔. กุนป้อ (ภาษาจีน)		"	๒๔๕๗	๒๔๕๗	ไม่มี
๕. งานวัด	สโมสรเสือป่า	"	๒๔๕๘	๒๔๖๐	๒๔๕๘-๒๔๖๐
๖. เทศาสมัย		"	๒๔๖๑	๒๔๖๕	๒๔๖๓
๗. ออกัน		"	๒๔๖๒	๒๔๖๒	ไม่มี
๘. กุสิตสมัย		"	๒๔๖๒		๒๔๖๒

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อเจ้าของ	กำหนดออก	ปีเริ่ม	ปีเลิก	หอสมุดมี พ.ศ.
๙. เสียบป้อ (ภาษาจีน)		รายวัน	๒๔๖๒	๒๔๖๒	ไม่มี
๑๐. สยามราษฎร์	นายสุกรี วสุวัต	"	๒๔๖๓ ๒๔๗๔	๒๔๖๘	๒๔๖๓-๒๔๖๘ ๒๔๗๔-๒๔๗๖
๑๑. ประชาโลก	โรงพิมพ์บุญช่วยเจริญ	"	๒๔๖๔	๒๔๖๕	๒๔๖๔
๑๒. สยามสักขี	สำนักงานถนนนาคสาย	"	๒๔๖๕	๒๔๖๕	๑๔๖๕
๑๓. ยามาโต	นายไอ มียากาวา	"	๒๔๖๕	๒๔๖๖	๒๔๖๕-๒๔๖๖
๑๔. เคียวเซียบป้อ (ภาษาจีน)		"	๒๔๖๕	๒๔๖๘	ไม่มี
๑๕. Star of Siam (สตาร์ออฟสยาม)		"	๒๔๖๕	๒๔๖๗	ไม่มี
๑๖. บางกอกการเมือง	นายหอม นิลรัตน์ ณ กรุงเทพฯ	"	๒๔๖๖	๒๔๗๕	๒๔๖๖-๒๔๗๕
๑๗. อวันตี		"	๒๔๖๖	๒๔๖๖	ไม่มี
๑๘. ชาวสด	นายหอม นิลรัตน์ ณ กรุงเทพฯ	"	๒๔๖๖	๒๔๖๖	๒๔๖๖
๑๙. เข็มเกียยป้อ (ภาษาจีน)		"	๒๔๖๖	๒๔๖๖	ไม่มี
๒๐. สารนคร	นายอรุณ สาราภรณ์	"	๒๔๖๗	๒๔๖๘	๒๔๖๖-๒๔๖๘
๒๑. มอร์นิ่งโพสต์	นายทวล วณิชรัฐจินดา	"	๒๔๖๗	๒๔๖๗	๒๔๖๗
๒๒. เลียงเคียว (ภาษาจีน)		"	๒๔๖๘	๒๔๗๒	ไม่มี
๑. ชาวควน	นายแดงโม วันทวิท	"	๒๔๖๘	๒๔๖๘	๒๔๖๘
๒. เกราะเหล็ก	นายศิลป์ สุมานันท์	"	๒๔๖๘	๒๔๗๒	๒๔๖๘-๒๔๗๒
๓. ปากกาไทย	นายทวี ฤทธิเดช	"	๒๔๖๘	๒๔๗๐	๒๔๖๘-๒๔๗๐
๔. ศรีกรุง	The Srikrung Press	"	๒๔๖๘		๒๔๖๘-๒๔๗๒ ๒๔๗๖-๒๔๗๗

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อเจ้าของ	กำหนดออก	ปีเริ่ม	ปีเลิก	หอสมุดมี พ.ศ.
๕. ไทยหนุ่ม	นายหอม นิลรัตน์ ณ อยุธยา	รายวัน	๒๔๖๘	๒๔๗๖	๒๔๖๘-๒๔๗๖ ๒๔๗๕-๒๔๗๖
๖. กวีมิน (ภาษาจีน)			๒๔๖๘		ไม่มี
๗. กุ๊กก.	พระวรวงศ์เธอ พระองค์ เจ้ามยุรฉัตร	"	๒๔๖๘	๒๔๗๐	๒๔๖๘-๒๔๗๐
๘. ชาวเสด็จมณฑลพายัพ	นายอินทร สิงหนเนตร	"	๒๔๖๘	๒๔๖๘	๒๔๖๘
๙. หลีแซ (ภาษาจีน)		"	๒๔๖๘	๒๔๗๐	ไม่มี
๑๐. รวมข่าว	บริษัทรวมข่าว	"	๒๔๖๘	๒๔๗๐	๒๔๖๘-๒๔๗๐
๑๑. ข่าวสด	โรงเรียนมัธยมวัดสระเกศ	"	๒๔๖๘	๒๔๖๘	๒๔๖๘
๑๒. หลีกเมือง	นาย ค. บุญเทียม	"	๒๔๗๐		๒๔๗๐-๒๔๗๖
๑๓. อีทีส์อ็อก	คณะคลองสมป่อย	"	๒๔๗๐	๒๔๗๑	๒๔๗๐-๒๔๗๑
๑๔. กัมมันโต	กัมมันโตสหกรณ์	"	๒๔๗๐	๒๔๗๐	๒๔๗๐
๑๕. ช่วยเพื่อน	นายวุฒิ ศุภทบรรสาน	"	๒๔๗๐	๒๔๗๐	๒๔๗๐
๑๖. ข่าวชุมนุมลูกเสือสยาม	หลวงวิศาลกรุนกร	"	๒๔๗๐	๒๔๗๓	๒๔๗๐-๒๔๗๓
๑๗. หญิงสาว	นางทรัพย์ อังกินันท์นะ	"	๒๔๗๐	๒๔๗๑	๒๔๗๐-๒๔๗๑
๑๘. ชาวงานสภาภาษาชากสยาม	รองอำมาตย์โท ชุนจำนงพิทย- ประสาท	"	๒๔๗๑	๒๔๗๔	๒๔๗๑-๒๔๗๔
๑๙. ฮัวเฉียวแยอะเป่า (ภาษาจีน)			๒๔๗๑	๒๔๗๒	ไม่มี
๒๐. ราษฎร	นายไช บัวบุรินทร์	"	๒๔๗๑	๒๔๗๑	๒๔๗๑
๒๑. เสี่ยงสยาม	ร.ท. เฉย จังคสุท	"	๒๔๗๒	๒๔๗๒	๒๔๗๒
๒๒. ชาวโฆษณาสวนสนุก		"	๒๔๗๒		ไม่มี
๒๓. ชิงชัย	นายประจง ชลวิจารณ์	"	๒๔๗๒	๒๔๗๓	๒๔๗๒-๒๔๗๓
๒๔. เจริญกรุง	นาย ค. บุญเทียม	"	๒๔๗๒		๒๔๗๓-๒๔๗๔
๒๕. ไทยใหม่	นายบัณฑิต ศรีสุชาติ	"	๒๔๗๓		๒๔๗๓-๒๔๘๗ ๒๔๘๖

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อเจ้าของ	กำหนดออก	ปีเริ่ม	ปีเลิก	หอสมุดมี พ.ศ.
๒๖. ฉินจงยิตปอ(ภาษาจีน)	นายตัน สู้บัก	รายวัน	๒๔๗๓	๒๔๗๔	๒๔๗๓-๒๔๗๔
๒๗. อีสสระ	นาย ค. บุญเทียม	"	๒๔๗๓		๒๔๗๔-๒๔๗๖
๒๘. ห้างสยาม		"	๒๔๗๓	๒๔๗๓	ไม่มี
๒๙. บำรุงเมือง		"	๒๔๗๓	๒๔๗๓	ไม่มี
๓๐. เคลิเมลฉบับผนวก	บริษัทสยามพีร็เปรส	"	๒๔๗๔		๒๔๗๔-๒๔๗๕
๓๑. ไทยฉบับอุปกรณ(พิมพ์ไทย)	จมีนเทพกรุณทร	"	๒๔๗๔		๒๔๗๔
๓๒. สยามศรีบูรณ	นางทรัพย์	"	๒๔๗๔		๒๔๗๔-๒๔๗๕
๓๓. สุรียา	บริษัทไทยใหม่จำกัด	"	๒๔๗๔	๒๔๗๔	๒๔๗๔ (ชำรุดมาก)
๓๔. หนุมสยาม	บริษัทบางกอกการ เมืองจำกัด	"	๒๔๗๔		๒๔๗๔
๓๕. รัชสยาม	นางเนน ชินสุวรรณ	"	๒๔๗๔		๒๔๗๔
๓๖. กรุงเทพฯวารศัพท์	บริษัทเผยแพร่วิทยาการ	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕-๒๔๗๖
๓๗. กรรมกร	หลวงพาหิรวาทกิจ	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕-๒๔๗๖
๓๘. ความเห็นราษฎร		"	๒๔๗๕		๒๔๗๕-๒๔๗๖
๓๙. ช่วยกรรมกร	บริษัทหนังสือพิมพ์ช่วยกรรมกร	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๔๐. ชาติไทย	นายโพยม บุญยศาสตร์	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๔๑. ไตรรงค์	บริษัทชีวิตัน	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๔๒. ไทยน้อย	หลวงอนุรักษจัดการ	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๔๓. ประชาชาติ	บริษัทประชาชาติจำกัด	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕-๒๔๘๒ ๒๔๘๔-๒๔๘๖
๔๔. ๒๔ มิถุนา	นายสงวน กุลารักษ์	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๔๕. สัจจ ๗	นายทองคำ โรหิตศิริ	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๔๖. สมัยราษฎร	นางละมุน จันทาทับ	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๔๗. สยามรัตน์	นายกุหลาบ นพรัตน์	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๔๘. สยามหนุม	นายบุญ รัชประมุข	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อเจ้าของ	กำหนดออก	ปีเริ่ม	ปีเลิก	หอสมุดมี พ.ศ.
๔๘. สยามใหม่	นายเซ่งจุก ดือประเสริฐ	รายวัน	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๕๐. ๑๐ ธันวาคม	นายทรุ่น อินทวงศ์	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕-๒๔๗๖
๕๑. เฉลิมรัฐธรรมนูญ	สมาคมคณะราษฎร	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๕๒. เสรีภาพ	บริษัทสยามฟรีเพรส	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕-๒๔๗๖
๕๓. ทิวังไทย	นางทรัพย์ อังกินันท์	"	๒๔๗๕		๒๔๗๕
๕๔. เฉลิมประเทศ	นายกิมเส็ง ประสงค์	"	๒๔๗๕		๒๔๗๖
๕๕. เฉลิมรัฐธรรมนูญ	คณะกรรมการจัดงานมหกรรม ในงานฉลองรัฐธรรมนูญ	"			๒๔๗๖
๕๖. ไทเมือง	นายทองอยู่ สุกอสมสิน	"	๒๔๗๖		๒๔๗๖
๕๗. ราษฎรศรีบูรุษ	ระเอม อันทรเสน	"	๒๔๗๖		๒๔๗๖
๕๘. วันที	นางทรัพย์ อังกินันท์	"	๒๔๗๖		๒๔๗๖
๕๙. สว่างสยาม	บันดูน เปี่ยมพงษ์สานต์	"	๒๔๗๖		๒๔๗๖
๖๐. ทนุไทย	น.ส. นาวลณี เทพวัลย์	"	๒๔๗๖		๒๔๗๖

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อเจ้าของ	กำหนดออก	ปีเริ่ม	ปีเลิก	ทอสมุกปี พ.ศ.
สมัยรัชกาลที่ ๘ และ ๙					
กรุงเทพฯ	นางจันทร์เครือ จุลกรังคะ	รายวัน	๒๕๐๐		๒๕๐๓ - ๒๕๐๕
เกียรติศักดิ์	นายอนันต์ ชันชะชวณะ	"	๒๔๘๕		๒๔๘๕ - ๒๔๘๘
ชาวพานิชย์	กรมการسنเทศ	"	๒๔๘๓		๒๕๐๘ - ๒๕๑๔
	กระทรวงเศรษฐกิจ				
ชาวสยาม	บริษัทสยามกิจพัฒนา	"	๒๕๐๘		๒๕๐๘ - ๒๕๑๓
ชาวไทย	บริษัทไทยสามัคคีจำกัด	"			๒๕๐๘ - ๒๕๑๔
ชิงไทยวันเป้า	นายบุญจิว แซ่โอว	"			๒๕๐๘ - ๒๕๑๐, ๒๕๑๒
ชีวิตเสียเนอะเป้า	นายบุญจิว แซ่โอว	"			๒๕๐๘ - ๒๕๑๔
เคล็ดวิสต์	บริษัทสี่พระยาการพิมพ์จำกัด	"	๒๕๐๗		๒๕๐๗ - ๒๕๑๔
เคล็ดเมด	บริษัทแพรชาวจำกัด	"	๒๔๘๓		๒๔๘๓ - ๒๕๐๑
ไทย - รายวัน	ลุมุด อติพยัคฆ์	"			๒๕๐๘ - ๒๕๐๙
ไทยเคล็ด	รุ่งโรจน์ นรเชษฐวุฒิชัย	"			๒๕๑๒ - ๒๕๑๔
ไทยรัฐ	โรงพิมพ์พลสน	"			๒๕๐๘, ๒๕๐๖ - ๒๕๑๔
ไทยราษฎร์	กระแสร สสุวัต	"			๒๔๘๐ - ๒๔๘๗
ธรรมาชีพิตย	บริษัทไทยบริการ	"	๒๔๘๑		๒๔๘๖ - ๒๔๘๗
แนวไทย	บุญชู ฤกษ์ภาษา	"	๒๔๘๘		๒๔๘๘

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อเจ้าของ	กำหนดออก	ปีเริ่ม	ปีเลิก	ทศสมุคมี พ.ศ.
แนวหน้า	โรงพิมพ์แนวหน้า	รายวัน	๒๔๕๕		๒๕๐๔ - ๒๕๐๖
ประชาธิปไตย	บริษัทสหอุปกณ์ การพิมพ์จำกัด	"	๒๕๐๒		๒๕๐๔ - ๒๕๑๔
ประมาธวัณ	ม.ล.พรพิมลวรรณ รัชนี	"			๒๔๘๖
ปิยะมิตร	นายประยูร หอมวิไล	"	๒๔๕๐		๒๔๕๐ - ๒๔๕๒
พิมพ์ไทย	บริษัทไทยพาณิชย์การ	"	๒๔๘๘		๒๔๘๘ - ๒๕๑๔
เพ็ญจิตต์	นายเวช กระตุกษ	"	๒๔๕๐		๒๔๕๑, ๒๔๕๖, ๒๔๕๗
เมืองหลวง	นางละเอียด พิบูลสงคราม	"	๒๔๕๔		๒๔๕๔
สยามนิกร	บริษัทไทยพาณิชย์การจำกัด	"	๒๔๘๑		๒๔๘๑ - ๒๕๑๒
สยามรัฐ	บริษัทสยามรัฐจำกัด	"	๒๔๕๓		๒๔๕๓ - ๒๕๑๔
สากล(เช้า)	บริษัทหนังสือพิมพ์สากลจำกัด	"			๒๕๐๘ - ๒๕๑๔
สากล(บ่าย)	บริษัทหนังสือพิมพ์สากลจำกัด	"			๒๕๐๘ - ๒๕๑๔
สารเสรี	บริษัทธนะการพิมพ์จำกัด	"	๒๔๕๗		๒๔๕๘ - ๒๕๐๘
เสรีไทย	เวียงนี้ บำรุงรัฐ	"	๒๕๐๐		๒๕๐๔
เสียงอ่างทอง	นายจนอง มงคล	"	๒๕๐๐		๒๕๐๗
हरรษา	รวมมิตรการพิมพ์	"	๒๔๕๗		๒๔๕๗ - ๒๔๘๘
หลักเมือง	บริษัทหลักชัยการค้าและ การพิมพ์	"			๒๔๕๖-๒๔๕๗, ๒๕๐๑-๒๕๐๒, ๒๕๐๔- ๒๕๐๘

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อเจ้าของ	กำหนดออก	ปีเริ่ม	ปีเลิก	หอสมุดมี พ.ศ.
หลักเมือง	บริษัทหลักชัยการค้าและการพิมพ์	รายวัน			๒๔๘๖-๒๔๘๗, ๒๕๐๑-๒๕๐๒, ๒๕๐๔-๒๕๐๘ (หมายเหตุ) ตั้งแตกรกฏาคม ๒๕๐๗ เปลี่ยนเป็น <u>หลักเมือง</u> ยุกีใหม่
หลักเมืองยุกีใหม่	บริษัทหลักชัย	"	๒๕๐๗		กรกฎาคม ๒๕๐๗-พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๑ (หมายเหตุ) ตั้งแต่มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๒ หลักเมือง สมัยไทยเกิด คุุรายละเอียดที่ไทยเกิด
บางทอง	นายสนอง มงคล	"	๒๕๐๐		๒๕๐๓ - ๒๕๐๗
อาณาจักรไทย	จักรเพชรการพิมพ์	"	๒๕๐๑		๒๕๐๖
อุเทน	นายโสธร พูลโกศา	"	๒๔๘๑		๒๔๘๑
The Bangkok Post	Michael Gorman	"	ค.ศ. ๑๙๕๗		ค.ศ. ๑๙๖๘ - ๑๙๖๘
	ทางหุ้นส่วนจำกัด	"	ค.ศ. ๑๙๕๗		ค.ศ. ๑๙๕๗ - ๑๙๖๑
Bangkok World	บางกอกเวิลด์	"			
The Nation	The Nation Co.Ltd.	"	๒๕๑๔		๒๕๑๔

แนวก ข.

ถอนใบอนุญาตเป็นเจ้าของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๕

ครั้งที่	คำสั่งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่ และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกถอน	กำหนด การถอน	คืนใบ อนุญาต
๑	๑/๒๔๗๕	๒ มีย. ๗๕	นายโหวง เพ็งงำ	เจ้าของและบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์กัวมินยิกป้อ	ขู้งให้เงินเกลี้ยขร้งผู้ปู้ อาศัย ม. ๑๕ (ค) ให้ถอน ใบอนุญาตเป็นเจ้าของ และบรรณาธิการ	ไม่มี กำหนด	
๒	๒/๒๔๗๕	— " —	นายกุหลาบ นพรัตน์	เจ้าของและบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์สยามรัตน์	เป็นเลี่ยนหนามต่อแผ่น กิน ตาม ม. ๖ (๕) อาศัย ม. ๑๕ ถอนใบอนุญาต เป็นเจ้าของบรรณาธิการ และใบอนุญาตมีและใช้ เครื่องพิมพ์	ไม่มี กำหนด	
๓	๑/๒๔๗๕	๑ ส.ค. ๗๕	นาย ค. บุญเทียม	เจ้าของหนังสือพิมพ์ หลักเมือง	ผิดตาม ม. ๖ (๕) อาศัย ม. ๑๕ (ก) จึงถอน ใบอนุญาตเป็นเจ้าของ หนังสือพิมพ์	๓ วัน	ถอนคำสั่งยึก ๑๐ ส.ค. ๗๕

ครั้งที่	คำสั่งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่ และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกลง	กำหนด การลง	คืนใบ อนุญาต
	๓/๒๔๓๕	—"—	นายระ เอม อินทรเสน	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ หลักเมือง	—"—	"	
๔	๔/๒๔๓๕	๕ ต.ค.๓๕	นฤยตลลย คีรีวัตร์	เจ้าของหนังสือพิมพ์ กรุงเทพฯ เกล็ด แทนในนามบริษัท สยามฟรีเพรสจำกัด	ผิดตาม ม.๖(๕) อาศัย ม.๑๕(ก) ถอนใบอนุญาต เป็นเจ้าของ	๑๐ วัน	
	๔/๒๔๓๕	๕ ต.ค.๓๕	ม.ล.ฉาน อิศร ศักดิ์	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์กรุงเทพฯ เกล็ด	ผิดตาม ม.๖(๕) อาศัย ม.๑๕(ก) ถอนใบอนุญาต เจ้าของ	๑๐ วัน	
๕	๖/๒๔๓๕	๖ ต.ค.๓๕	นายชวค คัมภสุท	เจ้าของหนังสือพิมพ์ บางกอกการเมือง แทนในนามบริษัท บางกอกการเมือง	ผิดตาม ม.๖(๕) อาศัย ม.๑๕(ก) ถอนใบอนุญาต เป็นเจ้าของ	๒๐ วัน	

ครั้งที่	คำสั่งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่ และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกถอน	กำหนด การถอน	คืนใบ อนุญาต
	๓/๒๔๓๕	—"—	นายบี นุชศรี	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์บางกอกการเมือง	—"—		
๖	๓/๒๔๓๕	๕ ต.ค. ๒๕๓๕	นายสงวน ศุลาภิรักษ์	เจ้าของและบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ ๒๔ มิถุนา	ผิดตาม ม.๖(๕) อาศัย ม.๑๕ ถอน ใบอนุญาตเป็นเจ้าของ และบรรณาธิการ	๓ วัน	
๓	๘/๒๔๓๕	๖ ก.ย. ๓๕	นายกวย คำตันเจริญ	เจ้าของหนังสือพิมพ์ จีนจงยิกปอ	ผิดตาม ม.๖ อาศัย ม.๑๕(ก)ถอนใบ อนุญาตเป็นเจ้าของ	ไม่มี กำหนด	ถอนคำสั่งยึก ๕ ต.ค. ๓๕
	๕/๒๔๓๕	—"—	นายโลหุยกุน	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์จีนจงยิกปอ	—"—	"	
๘	๑๐/๒๔๓๕	๑๕ ก.ย. ๓๕	นายเต็กโกเมศ	เจ้าของหนังสือพิมพ์ ไทยใหม่ แทนบริษัท ไทยใหม่ จำกัด	ฝ่าฝืน ม.๖(๕)อาศัย ม.๑๕(ก)ถอนใบอนุญาต เจ้าของ	๒๐ วัน	

ครั้งที่พิมพ์	คำสั่งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกลง	กำหนดการลง	คืนใบอนุญาต
	๑๑/๒๔๗๕	—"—	นายจรัญ วุฑาทิตย์	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยใหม่	—"—	"	
๕	๑๒/๒๔๗๕	๑ พ. ย. ๗๕	นายบุญ รัชประมุข	เจ้าของหนังสือพิมพ์สยามหนุ่ม	เป็น: สั่งให้ถอนตาม ม. ๑๐(๒) ลงอนใบอนุญาตเป็นเจ้าของ	๒๐ วัน	
	๑๓/๒๔๗๕	—"—	นายทองอยู่ ทิพาเสถียร	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามหนุ่ม	—"—	"	
๑๐	๑๕/๒๔๗๕	๒๕ พ. ย. ๗๕	นางทรัพย์ อังกินันท์	เจ้าของหนังสือพิมพ์หญิงไทย	เป็น: สั่งให้ถอนตาม ม. ๑๐(ก) ลงอนใบอนุญาต	๒๐ วัน	มีคำสั่งให้ออกได้ ๓ ธ. ค. ๗๕
	๑๖/๒๔๗๕	—"—	นางสาวนวลณี	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หญิงไทย	—"—	"	—"—

ถอนใบอนุญาตเป็นเจ้าของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๖

ครั้งที่ หนังสือพิมพ์	คำสั่งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่ และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกถอน	กำหนด การถอน	คืนใบ อนุญาต
๑	๑/๗๖	๒ เม. ย. ๗๖	ผู้จัดการบริษัทเผยแพร่ วิทยการจำกัด	แทนเจ้าของหนังสือ พิมพ์กรุงเทพฯวารศัพท์	เป็นได้ย่นหนามคอแผ่นดิน ม.๖ ฉาศัย ม.๑๕(ก) จึงถอนใบอนุญาตเป็น เจ้าของ	ไม่มี กำหนด	คืนใบอนุญาต ๑๕ เม. ย. ๗๖
	๒/๗๖	—"	นายเจิม กิมยบุตร	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ กรุงเทพฯวารศัพท์	—"	"	—"
๒	๓/๗๖	๑๓ เม.ย. ๗๖	นายนิม สีตุนาวา	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ หลักเมือง	เป็นได้ย่นหนามตาม ม.๖ และผิด พ.ร.บ.คอมมิวนิสต์	๗ วัน	
	๔/๗๖	—"	นาย ต. บุญเทียม	เจ้าของหนังสือพิมพ์ หลักเมือง	—"	"	
๓	๕/๗๖	๖ พ.ค. ๗๖	นายกวย กาทันเจริญ	เจ้าของหนังสือพิมพ์ ฉันทนิเวศ	ละเมิดตาม ม.๑๕ (ค) จึงถอนใบอนุญาต	๓ วัน	
	๖/๗๖	—"	นายลอ หุ่ยจุน	บรรณาธิการหนังสือ ฉันทนิเวศ	—"	"	

ครั้งที่ พิมพ์	คำตั้งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่ และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกถอน	กำหนด การถอน	คืนใบ อนุญาต
๔	๓/๓๖	๑๒ พ.ค. ๓๖	นายกุหลาบ สาย- ประทีป	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์ประชาชาติ	ผิดตาม ม.๖ อาศัยตาม ม.๑๕ จึงถอนใบอนุญาต	ไม่มี	คืนเมื่อ ๑๕ พ.ค. ๓๖
	๘/๓๖	—"	หม่อมพรอย วรฉนวน และพระยาศรีบุญญา	เจ้าของหนังสือพิมพ์ ประชาชาติ	—"	"	
๕	๕/๓๖	๑๔ มิ.ย. ๓๖	นายวรัญ ฐาภิทย	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์ไทยใหม่	เป็นเสียหนามต่อแผ่นดิน อาศัย ม.๑๕ จึงถอนใบ อนุญาต	ไม่มี กำหนด	คืนเมื่อ ๒๐ มิ.ย. ๓๖
	๑๐/๓๖	—"	ผู้จัดการบริษัทไทยใหม่ จำกัด	เจ้าของหนังสือพิมพ์ ไทยใหม่	—"	"	—"
๖	๑๑/๓๖	๑๕ มิ.ย. ๓๖	หม่อมพรอย วรฉนวน และพระศรีบุญญา	เจ้าของหนังสือพิมพ์ ประชาชาติ	ผิด ม.๖ อาศัย ม.๑๕ จึงถอนใบอนุญาต	ไม่มี กำหนด	คืนเมื่อ ๒๐ มิ.ย. ๓๖
	๑๒/๓๖	—"	นายกุหลาบ สาย- ประทีป	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์ประชาชาติ	—"	"	—"
๗	๑๓/๓๖	๘ ส.ค. ๓๖	มิสเตอร์ชาลย์ เอคาของ	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ บางกอกเดลิแม็ค	ถอนบทนำและขมาภายใน ๒๔ ชม. ไม่เป็นที่พอใจ อาศัย ม.๑๕ จึงถอน	จนกว่า จะตั้ง อนุญาต	คืนเมื่อ ๒๑ ส.ค. ๓๖

ครั้งที่	คำสั่งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่ และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกลงโทษ	กำหนด การลงโทษ	คืนใบ อนุญาต
	๑๔/๗๖	—"—	กรรมการบริษัทสยาม ฟรีเพรสจำกัด	เจ้าของหนังสือพิมพ์ บางกอกเคลิเมนต์	—"—	"	—"—
๘	๑๕/๗๖	๑๐ ต.ค. ๗๖	นายทองอยู่ สุกออมสิน	เจ้าของหนังสือพิมพ์ ไทยเมือง	ลงเรื่องตีเคียนการกระทำ ของทหาร อาศัย ม.๑๕ จึงถอนใบอนุญาต	๓ วัน	
	๑๖/๗๖	—"—	นายจรัส วงศาโรจน์	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์ไทยเมือง	—"—	"	
๙	๑๗/๗๖	๑๔ ต.ค. ๗๖	นายโคศลุน เล่าอู๋เซียง	เจ้าของและบรรณา ธิการหนังสือตงฮัว มิงป้อ	ไม่ส่งขอความใ้กองการ โฆษณาตรวจนับว่าชัก คำสั่งของรัฐบาลอาศัย ม.๑๕ จึงถอนใบอนุญาต	ไม่มี กำหนด	คืนเมื่อ ๒๑ ต.ค. ๗๖
๑๐	๑๘/๗๖	๑๔ ต.ค. ๗๖	นายทองอยู่ สุกออมสิน	เจ้าของหนังสือพิมพ์ ไทยเมือง	ลงขอความในคอนทกกองการ โฆษณาห้ามลงนับว่าฝ่าฝืน คำสั่งอาศัย ม.๑๕ จึงถอน ใบอนุญาต	ไม่มี กำหนด	
	๑๙/๗๖	—"—	นายจรัส วงศาโรจน์	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์ไทยเมือง	—"—	"	

ครั้งที่	คำสั่งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่ และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกต้อง	กำหนด การถอน	คืนใบ อนุญาต
๑๑		๑๓ ต.ค. ๓๖	นายนอม กันแกนภัย	เจ้าของหนังสือพิมพ์ ความเห็นราษฎร	ไม่ส่งตนฉบับ ชาวสารการเมือง ให้กองการโฆษณาตรวจ ตามคำสั่งรัฐบาล	"	คืนเมื่อ ๒๒ ต.ค. ๓๖
	๑๑/๓๖	๑๓ ต.ค. ๓๖	ร.อ. ขวง สุชะ เศวต	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์ความเห็นราษฎร	ไม่ส่งตนฉบับชาวสารการ เมืองให้กองการโฆษณาตรวจ ตามคำสั่งรัฐบาล	ไม่มี กำหนด	คืนเมื่อ ๒๒ ต.ค. ๓๖
๑๒	๒๒/๓๖	๑๘ ต.ค. ๓๖	กรรมการบริษัทสยาม ฟรีเพรสจำกัด	เจ้าของหนังสือพิมพ์ กรุงเทพฯ เกล็ดเมด	ไม่ส่งรูปถ่ายให้กองการโฆษณา ตรวจก่อนนำลง	"	
	๒๓/๓๖	— " —	ม.ล. ฮอาน อิศรศักดิ์	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์กรุงเทพฯ เกล็ดเมด	— " —	"	
๑๓	๒๔/๓๖	— " —	กรรมการบริษัทสยาม ฟรีเพรสจำกัด	เจ้าของหนังสือพิมพ์ เสรีภาพ	— " —	"	คืนเมื่อ ๒๐ ต.ค. ๓๖
	๒๕/๓๖	๑๘ ต.ค. ๓๖	นายสมุท ศิริไช	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์เสรีภาพ	ไม่ส่งรูปถ่ายให้กองการโฆษณา ตรวจก่อนนำลง	ไม่มี	คืนเมื่อ ๒๐ ต.ค. ๓๖
๑๔	๒๖/๓๖	— " —	นาย ค. บุญเทียม	เจ้าของหนังสือพิมพ์ หลักเมือง	— " —	"	

ครั้ง ที่	คำสั่งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่ และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกลง	กำหนด การลง	คืนใบ อนุญาต
	๒๗/๗๖	—"—	นายนิม สีหนุทาวา	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์หลักเมือง	—"—	"	
๑๕	๒๘/๗๖	๒๔ ต.ค. ๗๖	นายกิมเต็ง ประสงค์สีต	เจ้าของหนังสือพิมพ์ เฉลิมประเทศ	ลงเรื่องการหลบหนีของ พวกกบฏหัวหินไซทหาร รักษาวัง ๒ กองรอย		
	๒๙/๗๖	—"—	นายถกอด เรืองสุข	บรรณาธิการหนังสือ พิมพ์เฉลิมประเทศ	—"—		
๑๖	๓๐/๗๖	๑๓ พ.ย. ๗๖	เจ้าของและบรรณา ธิการ	หนังสือพิมพ์กรุงเทพฯ เกลิเมด	ให้ปิดหนังสือพิมพ์กรุงเทพฯ เกลิเมดไว้ก่อนยังออก จำหน่ายไม่ได้ ปิดตามคำสั่ง ที่อนุญาตให้ออก ลงวันที่ ๑๐ พ.ย. ๗๖	ไม่มี กำหนด	
๑๗	๓๑/๗๖	๑๔ พ.ย. ๗๖	ม.จ.พงศ์ รุจาร์จวิชัย	เจ้าของและบรรณา ธิการหนังสือพิมพ์ ทวาราวดี	เห็นสมควรจะปิดหนังสือพิมพ์ ฉบับนี้เสีย จึงสั่งยึดใบ อนุญาต	"	

ถอนใบอนุญาตขึ้นเจ้าของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๗

๑๕

ครั้งที่	คำสั่งที่	วัน, เดือน, ปี	ถึง	ตำแหน่งหน้าที่ และนามหนังสือพิมพ์	ความผิดที่ถูกลง	กำหนด การถอน	คืนใบ อนุญาต
๑	๑/๔๑๕๖	๑๖ ก.ค.๗๗	เจ้าของบรรณาธิการ และผู้พิมพ์โฆษณา	หนังสือพิมพ์ เสรีภาพ	ลงภาพล้อและให้ถ้อยคำ ! ตอเติม เป็นทางจงใจให้ ผู้อ่านเข้าใจว่า รัฐบาลทำ เน็นการไปในทางคอมมิวนิสต์ มีหลักการเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐ ธรรมนูญและวิธีดำเนินการ ของรัฐบาล อาศัย ม.๑๘ พ.ร.บ.การพิมพ์ ๗๖ จึง ถอนใบอนุญาต		

(สำเนา)

วันที่ ๑๖๑๔/๒๔๘๐ วันที่ ๒๓/๑๐/๘๐
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กวนมาก

สภาผู้แทนราษฎร

๒๒ มกราคม ๒๔๘๐

เรื่อง ผู้คัดขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปในนโยบายการควบคุมหนังสือพิมพ์
จาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ถึง ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กวยชาพ เจาขอเสนอผู้คัดขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปในนโยบายที่เกี่ยวกับการควบคุมหนังสือพิมพ์เป็นการกวน

เหตุที่เสนอเรื่องนี้เพราะ เป็นเรื่องที่ประชาชนสนใจมาก มีบุคคลภายนอกที่ได้รับการเสียหายเนื่องจากการถูกปิดหนังสือพิมพ์ ได้เขียนคำโฆษณาอันเป็นทางให้ประชาชนเข้าใจผิดไปในทางอสุศล ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะป้องกันการเข้าใจผิดของประชาชนเพียงในรูปการโฆษณาฝ่ายเดียวก็ยอมจะไม่เป็นการทำความเข้าใจให้ดียิ่งได้ เพราะเป็นการกล่าวโดยไม่มีกรณีทวง จึงเห็นวาทาหากได้มีการทำความเข้าใจด้วยการเปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งสมาชิกในฐานะแทนราษฎรได้ทวงถึงจนหมดข้อสงสัยตลอด ย่อมจะนำมาซึ่งความบริสุทธิ์ยิ่งขึ้น

ประการหนึ่ง ผู้คัดนี้ชาพเจาขอวางข้อไขไว้ว่า ชาพเจามีความมุ่งหมายแต่เพียงขอให้มีการอภิปรายขอแสดงความเข้าใจโดยละเอียดเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับความไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจในรัฐบาลเลย เพราะเหตุนี้เมื่อใดอภิปรายพอสมควรแล้ว ชาพเจาจะเสนอผู้คัดให้ผ่านระเบียบวาระไป

ขอท่านได้โปรดนำผู้คัดนี้เข้าสู่ระเบียบวาระเป็นการกวนมากในวันนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงนาม) ผล แสนสระเกี ผู้เสนอ

ภาคผนวก ง.

พระราชบัญญัติสมุค เอกสาร และหนังสือพิมพ์

แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕

(เฉพาะบางมาตรา)

มาตรา ๔ เอกสารลับของรัฐบาลหรือของสภาในราชการซึ่งตั้งขึ้นโดยกฎหมายหรือกิจการลับของที่ประชุมในราชการซึ่งสาธารณชนเขาไปไม่ได้ ทานห้ามมิให้เอามาลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ก่อนได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕ เสนาบดีกระทรวงกลาโหมหรือเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ มีอำนาจที่จะออกคำสั่งห้ามโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองระหว่างสยามกับต่างประเทศแล้วแต่กรณี

มาตรา ๗ หนังสือพิมพ์ฉบับใดโฆษณาขอความอันเขาอยู่ในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามบทบังคับแห่งพระราชบัญญัติสมุค เอกสารและหนังสือพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๗๐ มาตรา ๑๕ ซึ่งเจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะถอนใบอนุญาตหนังสือพิมพ์อยู่แล้วนั้น ทานว่าสมุหพระนครบาลหรือสมุหเทศาภิบาล มีอำนาจที่จะสั่งถอนขึ้นเพียงให้หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นเสนอขอความที่จะโฆษณาต่อไปมาให้เจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการตรวจก่อนในระวางเวลาที่กำหนด

มาตรา ๘ ในการตรวจหาหนังสือพิมพ์ เจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการมีอำนาจที่จะ

(๑) ห้ามมิให้โฆษณาหนังสือพิมพ์นั้นทั้งหมด หรือ

(๒) อนุญาตให้โฆษณาได้ แต่ต้องเอาขอความบางตอนออกหรือปิดขอความบาง

ตอนเสียไม่ให้เห็น ตามแต่เจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการจะเห็นสมควร

มาตรา ๙ ถ้าหนังสือพิมพ์ฉบับใดได้รับคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรว่า ให้เสนอขอความให้เจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการตรวจเสียก่อน แต่ขึ้นโฆษณาโดยมิได้เสนอขอ เจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการ และมีบทประพันธ์ ซึ่งเจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการเห็นว่า ควรจะห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ก็ หรือบรรณาธิการไม่เชื่อฟังคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการก็ ทานว่านายตำรวจตั้งชั้นสัญญาบัตรขึ้นไป เมื่อได้รับแจ้งความของเจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการแล้ว มีอำนาจห้ามมิให้ขาย หรือแจกหนังสือพิมพ์นั้นได้ หรือยึดหนังสือพิมพ์ที่ออกนั้นทุกฉบับได้

มาตรา ๑๐ บรรณาธิการคนใดไม่พอใจในคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้จะอุทธรณ์ไปยังเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยก็ได้ คำชี้ขาดของเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยนั้นให้เป็นที่สิ้นสุด แต่ใน

วาระที่หรือฟังคำสั่งชี้ขาดของเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยนั้น ท่านว่าต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการ

มาตรา ๑๑ บรรณาธิการคนใดกระทำการฝ่าฝืนต่อบัญญัติ มาตรา ๔ หรือฝ่าฝืนคำสั่งเสนาบดีตามความในมาตรา ๕ หรือเมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว มาตรา ๖ ยังกระทำการพิมพ์หนังสือเพื่อจำหน่ายต่อไป ท่านว่ามีความผิดของระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓ บรรณาธิการคนใดโฆษณาหนังสือพิมพ์ที่ใดเสนอต่อเจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการแล้ว แต่มิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้ตรวจราชการ ท่านว่ามีความผิดของระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พ.ร.บ. การพิมพ์ ๒๔๗๖ (เฉพาะบางมาตรา)

นริศรา นู่วัตถุวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

แผนก ๒

หนังสือพิมพ์

มาตรา ๑๗ ให้เจ้าพนักงานการพิมพ์ออกใบอนุญาตให้ เว้นแต่จะเห็นว่าไม่ควรออกจะควยเหตุอันอาจทำให้เสื่อมทรามแก่ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้

(ก) บุคคลซึ่งไม่มีความสามารถบริบูรณ์ ตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ข) บุคคลซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ในสยาม

ใบอนุญาตให้เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์นั้น ให้ออกให้แก่เฉพาะแก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สอบได้ประโยคมัธยมบริบูรณ์ (ชาย) หรือ

(๒) ผู้สอบได้ประกาศนียบัตรอื่น ซึ่งเทียบเสมอ หรือสูงกว่าประโยค
มัธยมบริบูรณ์ (ชาย) หรือ

(๓) ผู้ซึ่งมีวิทยฐานะอันคณะกรรมการสอบความรู้ไม่น้อยกว่า ๓ นาย
ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะไต่ถามขึ้นเพื่อการนี้ เห็นว่ามีความรู้ ควรแก่การเป็น
บรรณาธิการได้

มาตรา ๑๘ เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจถอนใบอนุญาตที่ได้ออกให้ไปนั้นเมื่อใด
ก็ได้ โดยมีกำหนดหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้ ตามแต่จะเห็นควรแก่กรณี ดังจะกล่าวต่อไปนี้

(ก) ในกรณีที่โฆษณาบทประพันธ์อันอาจทำให้เสื่อมทรามแก่ความสงบ
เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(ข) เมื่อผู้ใดรับใบอนุญาตเข้าอยู่ในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

(ค) ในกรณีที่โฆษณาบทประพันธ์ อันกล่าวความเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล
ต่างประเทศซึ่งมีทางพระราชไมตรีกับสยาม ในเมื่อบทประพันธ์นั้น ๆ น่าจะเป็นเหตุให้กระทบ
กระเทือนอย่างรุนแรงถึงทางพระราชไมตรีระหว่างรัฐบาลทั้งสองฝ่าย หรือน่าจะเป็นเหตุให้
เกิดความปั่นป่วนขึ้นในสยาม

เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจไม่ถอนใบอนุญาตในทันที และอาจมีหนังสือตักเตือน
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์โฆษณา หรือเจ้าของผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในข้อ (ก) หรือ (ค) แห่งวรรค
ก่อนว่า ถ้าฝ่าฝืนอีกจะถอนใบอนุญาตก็ได้

การถอนใบอนุญาตนั้น ให้แจ้งเป็นหนังสือ

ถ้าบรรณาธิการ ผู้พิมพ์โฆษณา หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ จะโต้แย้งว่าบทประพันธ์
หรือประกาศ แจ้งความ ซึ่งน่าจะเป็นเหตุให้ถอนใบอนุญาตนั้น บุคคลภายนอกเป็นผู้เขียนโดย
ใช้นามตรงหรือนามแฝงก็ดี หรือว่าบทประพันธ์ หรือประกาศแจ้งความนั้น ๆ ได้ตัดออกจากสิ่ง
พิมพ์ หรือจากทางอื่นก็ดี ขอให้แย้งเช่นนี้ ทานาว่าจะยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวหาได้ไม่

มาตรา ๑๙ บรรณาธิการ ผู้พิมพ์โฆษณา หรือเจ้าของ ผู้ถูกถอนใบอนุญาตตามความ
ในมาตราก่อนนั้นอาจได้รับใบอนุญาตใหม่ให้เป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์โฆษณา หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์
อีกก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นจำเป็นก็ให้วางเงินประกันไว้เป็นจำนวนไม่เกินสองพันบาท
เงินประกันนี้อาจยึดไว้ได้ไม่เกิน ๑ ปี ในเวลาที่ยึดเงินประกันอยู่นี้ ถ้าหากถูกถอนใบอนุญาตอีก

ให้รับเงินนั้นเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๒๔ เจ้าพนักงานการพิมพ์ มีอำนาจที่จะออกคำสั่งห้ามการออกโฆษณา
ในหนังสือพิมพ์ในเรื่องเกี่ยวกับการทหาร หรือเกี่ยวกับการเมืองระหว่างสยามกับต่างประเทศ
แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๕ หนังสือพิมพ์ใด ออกโฆษณาขอความอันเขาอยู่ลักษณะต้องห้ามตาม
มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่าเจ้าพนักงานการพิมพ์มีอำนาจที่จะสั่ง
ถอนมันเพียงให้หนังสือพิมพ์นั้น เสนอขอความที่จะออกโฆษณาต่อไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจ
ก่อนในชั่วระยะเวลาที่เจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นสมควร

มาตรา ๒๖ รัฐบาลมีอำนาจที่จะสั่งให้หนังสือพิมพ์ทั้งหลาย เสนอขอความที่จะออก
โฆษณาให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจเสียก่อนในคราวที่มีการสงคราม หรือมีเหตุฉุกเฉินแล้วแต่
กรณี

มาตรา ๒๗ เมื่อมีการตรวจข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับใด เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวมีอำนาจ
ที่จะห้ามมิให้ออกโฆษณาหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วน

มาตรา ๒๘ ผู้พิมพ์โฆษณา หรือบรรณาธิการคนใด ไม่พอใจในคำสั่งของเจ้าหน้าที่
ตรวจข่าว จะอุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก็ได้ คำชี้ขาดของรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยนั้นให้เป็นที่สิ้นสุด แต่ในระหว่างที่รอฟังคำชี้ขาดของรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยนั้น ท่านว่าต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว

ประกาศสภาผู้แทนราษฎร

ว่าด้วยขอบังคับของสภาผู้แทนราษฎร

ว่าด้วยการอนุญาตให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์และประชาชน

เข้าฟังการประชุมปรึกษาหารือของสภา

โดยที่บัดนี้ถึงเวลาอันสมควรจะอนุญาตให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์และประชาชนเข้าฟังการ
ประชุมปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎรได้ และโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ สภาผู้แทนจึงลงมติให้ตราขอบังคับไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

วากยหนังสือพิมพ์

ขอ ๑ เจ้าของหนังสือพิมพ์ประเภทชาวสารการเมืองผู้มีความประสงค์จะส่งผู้แทนเข้าฟังการประชุมปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร ให้ทำคำขอเป็นหนังสือตามแบบที่จัดไว้ พร้อมควยรายนามผู้ซึ่งประสงค์จะให้เป็นผู้แทนไม่เกิน ๕ คน ยื่นต่อสภา ณ ที่ทำการ และให้นำใบอนุญาตการออกหนังสือพิมพ์ของตนมาแสดงควย

ขอ ๒ เมื่อเลขาธิการสภาได้รับคำขอกังกล่าวแล้ว ให้ออกบัตรอนุญาตให้ เว้นแต่เมื่อมีเหตุอันสมควรที่จะไม่อนุญาต ก็ให้ยกคำขอนั้นเสีย

ขอ ๓ ภายในบังคับแห่งขอ ๕ และขอ ๗ บัตรอนุญาตให้ใช้ได้เพียงวันที่ ๓๑ มีนาคมของปีที่ยื่นออก แต่จะขอต่ออายุบัตรนั้นยังเลขาธิการสภาไม่ได้

ขอ ๔ ผู้แทนหนังสือพิมพ์ที่จะเข้าฟังการประชุมปรึกษาได้นั้น จะต้องเป็นบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ในกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ฉบับที่ระบุชื่อไว้ในบัตรอนุญาตอันมีนามในบัตรที่นำส่งไว้ยังสภาแล้ว หากปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น หรือบุคคลอื่นนำไปใช้ เลขาธิการสภามีอำนาจถอนบัตรอนุญาตฉบับนั้นเสีย

หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งจะส่งผู้แทนเข้าไปฟังการประชุมปรึกษาของสภาได้เพียงคนเดียว

ขอ ๕ หนังสือพิมพ์ฉบับใด เลิก ถูกปิด หรืองดการออกควยเหตุหนึ่งเหตุใดก็ตาม ให้ถือว่า บัตรอนุญาตหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นหมดอายุทันที เว้นไว้แต่จะได้รับอนุญาตให้ใช้ได้เป็นพิเศษ

ขอ ๖ ผู้แทนหนังสือพิมพ์ที่เข้าฟังการประชุมปรึกษาต้องลงลายมือชื่อในสมุดซึ่งเจ้าพนักงานของสภาจัดไว้

ขอ ๗ ถ้าหนังสือพิมพ์ใดโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมของสภาโดยไม่ตรงต่อความเป็นจริงก็ดี หรือจะเป็นทำนองกล่าวร้ายเสียชื่อเสียง หรือทำให้เป็นที่ดูหมิ่นเสื่อมเกียรติแห่งสภาก็ดี เลขาธิการสภามีอำนาจ

(๑) เรียกเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้นมาตักเตือน หรือ

(๒) ยึดบัตรอนุญาตไว้ไม่เกิน ๑ เดือน หรือ

(๓) ถอนบัตรอนุญาตเสีย

หมวด ๒
วาทกรรมประชาชน

หมวด ๓
วาทกรรมเบ็ดเตล็ด

ประกาศมา ณ วันที่ ๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๖

เจ้าพระยาพิชัยญาติ
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พระราชบัญญัติ
การพิมพ์ พุทธศักราช ๒๕๔๔
(เฉพาะบางมาตรา)

ส่วนที่ ๓
หนังสือพิมพ์

มาตรา ๓๓ ห้ามโฆษณาความลับของราชการในหนังสือพิมพ์ก่อนได้รับอนุญาตจาก
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

มาตรา ๓๔ เมื่อมีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน อธิบดี
กรมตำรวจหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจออกคำสั่งชั่วคราว เป็นหนังสือแก่บุคคลใด หรือมีคำสั่งทั่วไป
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือหนังสือพิมพ์รายวันระบุนห้ามการโฆษณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับราช
การทหาร หรือการเมืองระหว่างประเทศ

มาตรา ๓๕ ในคราวที่ประเทศมีเหตุฉุกเฉินหรือตกอยู่ในภาวะสงคราม อธิบดีกรมตำรวจ
หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใด หรือประกาศโดยวิธีใดให้เสนอขอความทั้งสิ้นที่

จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน

มาตรา ๓๖ เมื่อได้มีการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่า อาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือฝ่าฝืนคำสั่งห้ามตามความ ในมาตรา ๓๔ เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำตัดเตือนเป็นหนังสือแก่ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และหรือเจ้า ของหนังสือพิมพ์ ในการให้คำตัดเตือนนี้จะเรียกบุคคลที่กล่าวแล้วไปรับคำอธิบาย และให้ลงลาย มือชื่อรับทราบด้วยก็ได้

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และ หรือเจ้าของหนังสือ พิมพ์เสนอเรื่องหรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่อไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน มี กำหนดเวลาไม่เกินสิบห้าวัน แต่ในการสั่งเช่นนี้จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้ให้คำตัดเตือนตาม (๑) แล้ว และผู้ถูกตัดเตือนไม่สั่งไว้ในคำตัดเตือนนั้น

(๓) ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินภายในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่าง ประเทศหรือมีการสงคราม จะสั่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใดให้เสนอเรื่องหรือข้อความที่จะโฆษณาใน หนังสือพิมพ์ต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อนหรือสั่งให้พักใช้ หรือถอนใบอนุญาตหรือสั่งก การเป็นผู้โฆษณา บรรณาธิการ และหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้นั้นทันที โดยมิกำหนดเวลาหรือไม่ก็ได้ และจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้

กฎกระทรวงมหาดไทย

ออกตามความในพระราชบัญญัติการพิมพ์

พุทธศักราช ๒๔๘๔ (ฉบับที่ ๒)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๒๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัตินั้น ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎไว้ ดังต่อไปนี้

เจ้าของหนังสือพิมพ์ชาวสารการ เมืองนอกจากที่กำหนดระยะเวลาออกเป็นรายเดือน หรือนานกว่ารายเดือนขึ้นไป ต้องมีทุนสำหรับการทำหนังสือพิมพ์นั้นต่อรายฉบับ ไม่ต่ำกว่าห้าหมื่นบาท โดยไม่นับรวมราคาที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างของสถานที่ทำการพิมพ์ และทุนที่วานีส่วนหนึ่งต้องเป็นเงิน

สตสารองจำนวนไมต่ำกว่าหนึ่งหมื่นบาท

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๕ เมษายน ๒๔๘๕

พล.ต.ต.อ. อุดมเดชจรัส

ลงนามแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๕๕ ร.จ. ๘๓๘ ตอนที่ ๒๖ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๔๘๕)

ขอบังคับ

ออกตามความในกฎอัยการศึก พุทธศักราช ๒๔๕๗

(ฉบับที่ ๒)

เนื่องจากได้มีประกาศให้กฎอัยการศึกในทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักรไว้แล้ว ซึ่งตามความในมาตรา ๑๑ แห่งกฎอัยการศึก พุทธศักราช ๒๔๕๗ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารในการห้ามการออกหนังสือเป็นข่าวคราวตามแต่ทางราชการทหารจะพิจารณาเห็นสมควร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ แห่งกฎอัยการศึก พุทธศักราช ๒๔๕๗ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดออกขอบังคับเกี่ยวกับการออกหนังสือพิมพ์ไว้ดังต่อไปนี้

ขอ ๑ ผู้ใดจะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์นั้นแล้ว จักต้องได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้สั่งการแทนก่อน จึงจะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ได้

ขอ ๒ บรรดาผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์อยู่แล้วในวันประกาศใช้ขอบังคับนี้ ถ้าทางราชการทหารเห็นว่าไม่เป็นการสมควรแล้ว ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้สั่งการแทน จะสั่งถอนใบอนุญาต หรือสั่งการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้นเสียทันที โดยที่กำหนดเวลาหรือไม่ก็ได้ และจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๕

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด

หมายเหตุ รายละเอียดทุกมาตราของพระราชบัญญัติต่าง ๆ หาดำเนินได้จากหนังสือ

ต่อไปนี้

- พระราชบัญญัติสุศ เอกสารและหนังสือพิมพ์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕
ได้จาก ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๕ เล่ม ๔๘ ภาค ๑-๒
พ.ศ. ๒๔๗๕ หน้า ๔๐๑.
- พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ ได้จาก กฎหมายประจำศก พ.ศ. ๒๔๗๖
หน้า ๘๔๒.
- พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้จาก หนังสือ พระราชบัญญัติการพิมพ์
พ.ศ. ๒๔๘๔ รวบรวมโดย ร.ท.เสถียร วิชัยลักษณ์ และคนอื่น พิมพ์โดย นิติเวช
พ.ศ. ๒๕๑๔.

บรรณานุกรม

เอกสารชนคน

"พระราชบัญญัติสมุดเอกสารหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๐", ราชกิจจานุเบกษา ๔๔

(๕ กันยายน ๒๔๗๐)

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร. ครั้งที่
๑/๒๔๗๗ (สามัญ) สมัยที่ ๒.

ศิลปากร, กรม. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. เลขที่ ร.๖ ม. ๓.๗

เล่ม ๑ แฟ้ม ๘ "พระราชบัญญัติหนังสือพิมพ์และสมุดเอกสาร
๒๔๖๕".

———— เลขที่ ร.๖ ค.๑๕ "หนังสือลับเกี่ยวกับเรื่องมหาสงคราม".

———— เลขที่ ร.๖ ม. ๓.๗ เล่ม ๑ แฟ้ม ๕ "ป้องกันชาวความลับ
ที่พวกหนังสือพิมพ์นำไปลง".

———— เลขที่ ร. ๗ ม. ๒ เล่ม ๑ แฟ้ม ๑, ๑๕, ๒๐

"พระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๐".

———— เลขที่ ร. ๗ บ. ๑.๓ เล่ม ๑ แฟ้ม ๘๕ "บันทึกการช่วยการ
สอบสวน เรื่องหนังสือพิมพ์ สยามวิวิ".

รายชื่อหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

ชื่อหนังสือพิมพ์	พ.ศ.	เดือน
กรรมกร	๒๔๓๕	มกราคม
กรุงเทพฯเดลิเมล์	๒๔๖๐	มิถุนายน
	๒๔๖๕	มิถุนายน
กรุงเทพฯวารศัพท์	๒๔๘๓	มิถุนายน สิงหาคม
	๒๔๘๘	ตุลาคม
เกราะเหล็ก	๒๔๘๐	กันยายน ธันวาคม
จีนในสยามวารศัพท์	๒๔๖๔	เมษายน
	๒๔๖๕	สิงหาคม ตุลาคม
ชาวไทย	๒๕๑๔	กรกฎาคม สิงหาคม
		กันยายน
ไท	๒๔๘๘	สิงหาคม
ไทยราษฎร์	๒๔๘๓	ตุลาคม
ไทยใหม่	๒๔๓๕	มกราคม มีนาคม
		ตุลาคม พฤศจิกายน
		ธันวาคม
	๒๔๓๖	มิถุนายน กรกฎาคม
		สิงหาคม
	๒๔๓๘	พฤษภาคม
	๒๔๘๑	กรกฎาคม
	๒๔๘๓	กันยายน ตุลาคม
		พฤศจิกายน ธันวาคม
	๒๔๘๘	มกราคม พฤษภาคม
		กรกฎาคม ตุลาคม
		พฤศจิกายน

ชื่อหนังสือพิมพ์	พ.ศ.	เดือน
ไทยหนุ่ม	๒๔๓๐	กรกฎาคม
นิกร	๒๔๘๒	กุมภาพันธ์ มีนาคม
		กันยายน พฤษภาคม
นิกรวันจันทร์	๒๔๘๓	กรกฎาคม
แนวหน้า	๒๔๘๐	มกราคม
บางกอกการเมือง	๒๔๖๖	กุมภาพันธ์ มีนาคม
	๒๔๖๘	ตุลาคม พฤศจิกายน
	๒๔๓๐	มีนาคม เมษายน
ประชาชาติ	๒๔๓๖-๒๔๘๖	เท่าที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติทุก เดือน
ประมวณวัน	๒๔๓๕	สิงหาคม กันยายน
ปากกาไทย	๒๔๖๕	สิงหาคม
ผดุงชาติ	๒๔๘๑	มีนาคม สิงหาคม
ยามาโต	๒๔๖๕	กรกฎาคม ตุลาคม
	๒๔๖๖	กุมภาพันธ์ เมษายน
	๒๔๖๕	กรกฎาคม
ศรีกรุง	๒๔๓๕	กรกฎาคม สิงหาคม
		กันยายน ตุลาคม
	๒๔๓๖	เมษายน มิถุนายน
	๒๔๘๓	สิงหาคม
	๒๔๘๕	สิงหาคม
	๒๔๘๖	กรกฎาคม
สยามนิกร	๒๔๘๑	ธันวาคม
สยามราษฎร์	๒๔๓๖	พฤศจิกายน
	๒๔๘๐	สิงหาคม

ชื่อหนังสือพิมพ์	พ.ศ.	เดือน
สยามวิวิ	๒๔๓๐	มิถุนายน กรกฎาคม
สหายราษฎร	๒๔๘๑	มกราคม กันยายน
สุภาพบุรุษ	๒๔๘๓	กรกฎาคม สิงหาคม
สุวัณภูมิ	๒๔๘๖	พฤษภาคม
สัจจา	๒๔๘๘	ธันวาคม
สมัยราษฎร	๒๔๗๕	ตุลาคม พฤศจิกายน
๑๐ ธันวาคม	๒๔๗๖	เมษายน
เสรีภาพ	๒๔๗๖	มิถุนายน เมษายน
		พฤษภาคม
หลักเมือง	๒๔๗๕	มิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม
		พฤศจิกายน ธันวาคม
	๒๔๗๖	เมษายน พฤษภาคม มิถุนายน
		กรกฎาคม กันยายน ตุลาคม
		พฤศจิกายน ธันวาคม
	๒๔๘๑	สิงหาคม
อิสระ	๒๔๗๕	กุมภาพันธ์ มีนาคม

เอกสารชั้นที่สอง

กุลลาบ สายประสิทธิ์. เบื้องหลังการปฏิวัติ ๒๔๗๕. พระนคร : ไทยพานิช
(สาขา), ๒๔๘๐.

เกษม อุทยานิน, ศาสตราจารย์. ความรู้เกี่ยวกับรัฐศาสตร์. พระนคร :
ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๑.

กำธร สติรกุล. บรรณาธิกรณ. ๒๕๐๕. "ความเป็นมาของการพิมพ์และงาน
แสดงการพิมพ์ในเมืองไทย".

อนุสรณ์งานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ ๑.
"ประวัติการพิมพ์ในเมืองไทย".

กัณฑ์ บุรณปกรณ์ (รวบรวม). แคชท์จากไป. พระนคร : โรงพิมพ์เจริญธรรม,
๒๔๘๖. (พิมพ์เป็นที่ระลึกเนื่องในงานสถาปนากิจศพ นายปกรณ์
บุรณปกรณ์ ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.
๒๔๘๖).

ขจร สุขพานิช. เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร :
โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๔๘๗.

ก้าวแรกของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย. พระนคร : ไทยพาณิชย์
การจำกัด, ๒๕๐๘.

ชจักษณ์ บุรุษพันธ์. การเมืองและพรรคการเมืองของไทย. พระนคร : โอเคียน
สโตร์, ๒๕๑๑.

โฆษณาการ, กรม. ประมวลเหตุการณ์ในยุคใหม่ของไทย บทสนทนาระหว่างนายมั่น
ชูชาติ กับ นายคง รักไทย ตั้งแต่ ๘ ธ.ค. ๒๔๘๔ ถึง ๒๐ ก.พ.
๒๔๘๕. พระนคร : โรงพิมพ์พานิชศุภผล, ๒๔๘๔.

จุลดา จอนรด. "กำเนิดและความเป็นมาของลัทธิชาตินิยมในประเทศไทย".
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๓.
(อัครสำเนา)

นายฉันทนา (มาลัย ชูพินิจ). บันทึกจอมพล. พระนคร : สำนักพิมพ์อุดม,
๒๔๘๘.

ชลด ศรีสรากร. สันติบาลโตกิน. พระนคร : สำนักพิมพ์อุดม, ๒๔๘๕.

ชาย อุบลเดชประชารักษ์, พ.อ. การหนังสือพิมพ์ (The Fourth
Estate of the Realm) พระนคร:
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๑๑.

ชุก หัสบำเรอ และปรีชา สามีคศิธรรม. ๓๕ ปีแห่งยุคประชาธิปไตย.
พระนคร : มิตรเจริญการพิมพ์, ๒๕๑๑.

เชาวน์วัศ สุกดลภา. พรรคการเมือง. พระนคร : โรงพิมพ์สยามพัฒนา,
๒๕๑๑.

ชัยอนันต์ สมุทวนิชและอนันต์ ๆ. สัตว์การเมือง. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช,
๒๕๑๔.

ณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม. สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์. พระนคร :
โรงพิมพ์เทพไทศาล, ๒๕๐๔.

นายคำรา ณ เมืองไต (เบ็ลลิ่ง ณ นคร). หนังสือปริทรรศน์แห่งวรรณคดี.
พระนคร : โรงพิมพ์กรุงเทพบรรณาการ, ๒๔๘๔. (เล่ม ๒)

ไทรน้อย (เสลา เระชะรุจิ). ประสบการณ์ ๓๔ ปีแห่งประชาธิปไตย. พระนคร :
แพรวพิทยา, ๒๕๐๕.

_____ . ๒๕ คึกกบฏ. พระนคร : ประมวลสาส์น, ๒๕๑๓.

ไทยพาณิชย์การจำกัด, บริษัท. თანกับหนังสือพิมพ์. พระนคร : ไทยพาณิชย์การ,
๒๕๐๐. (ที่ระลึกวันเปิดสำนักงานใหม่ของบริษัทไทยพาณิชย์
การจำกัด)

_____ . ชีวิตและงานของอารีย์ ลีวีระ. พระนคร : ไทยพาณิชย์การ,
๒๕๐๖.

แนวหน้า, หนังสือพิมพ์. ศรีอัครานุสรณ์. พระนคร : บริษัทเสรีนิยมจำกัด, ๒๔๘๗.
(พิมพ์เป็นที่ระลึกเนื่องในงานสถาปนากิจศพ ม.ล.ฉอาน
อิสร์ศักดิ์ ณ วัดจักรวรรดิราชาวาส ๗ มีนาคม ๒๔๘๗)

บุญเย็น วอทอง. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง กำเนิดและความเกี่ยว
พันกับระบอบประชาธิปไตย. พระนคร : สำนักวิจัยสถาบันพัฒนา
บริหารศาสตร์, ๒๕๑๒.

บุญชา มินทรชินทร์, พล.ท., และคนอื่น ๆ. การสำรวจสื่อสารมวลชนในประเทศไทย.
พระนคร : แผนกวารสารศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, ๒๕๐๘.

บัณฑิตยสภา. รายงานหนังสือชาวซึ่งออกเป็นระยะในประเทศไทย. พระนคร:
โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, ๒๔๗๒. (พิมพ์ในงานพระศพ พระเจ้า
บรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าไชย กรมบัญชาสมควร)

ประยูทธ ลีทธิพันธ์. ประวัติการเมืองไทย. ธนบุรี : นครชน, ๒๕๑๑.

ปรีดี พนมยงค์. บางเรื่องเกี่ยวกับการก่อตั้งคณะราษฎรและระบบประชาธิปไตย.
พระนคร : นิติเวช, ๒๕๑๕.

พงศ์เพ็ญ ศกุนตลาภย์. ประชาธิปไตยกับกระบวนการเมืองในประเทศไทย. พระนคร:
โรงพิมพ์สังคมศาสตร์, ๒๕๑๒.

ไพฑูย์ ช่างเขียน, คร. ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย. พระนคร : ไทยวัฒนา
พานิช, ๒๕๑๔.

วิไวทอ (คำวิ ปัทมศิริ). สัมพันธกรณี. พระนคร : สำนักพิมพ์ศตวรรษ, ๒๔๘๐.

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, กรม. แถลงการณ์เรื่องพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
ประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติ. พระนคร:
โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๘.

เลื่อน ศรภัยพานิช. ๑๐,๐๐๐ ไมล์ของข้าพเจ้า. พระนคร : มิตรนราการพิมพ์,
๒๕๑๒.

วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยา. พระประวัติศรีเสลา. พระนคร:
โรงพิมพ์มหามงกุฎ, ๒๔๘๔.

วิเทศกรณีย์ (นามแฝง). ยุคพิมพ์. พระนคร : โอเคียนการพิมพ์, ๒๕๐๑.

วิโรจน์ ภูจินดา, ร.ค.อ. การเมืองการบริหารเมืองไทย. พระนคร : ไม่มีชื่อโรง
พิมพ์, ปีพิมพ์.

ศรทอง (พระยาศรราชย์พิพัฒน์). ชีวิตของประเทศ. พระนคร : มิตรนราการพิมพ์,
๒๕๑๒.

ศรราชย์พิพัฒน์, น.อ., พระยา. "จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์". เอกสารประกอบการ
สัมมนาวิชาหนังสือพิมพ์ในหอประชุมเล็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๐๖ (พิมพ์คัด)

ศรราชย์. พระนคร : ชุมชุมช่าง, ๒๕๑๑.

ศรราชย์พิพัฒน์, น.อ., พระยา. ฝันร้ายของข้าพเจ้า. พระนคร : โรงพิมพ์ศรราชย์,
๒๕๑๒.

ศรีกรง, โรงพิมพ์. รวบรวมคำแถลงการณ์และประกาศต่าง ๆ ซึ่งรัฐบาลของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงสยามได้ประกาศแก่ชาวราชการฝ่าย
ทหาร พลเรือน และราษฎรทั่วไป. พระนคร : โรงพิมพ์ศรีกรง,
๒๔๗๖.

ศิลปากร, กรม. ประชุมประกาศรัชกาลที่ ๘ พ.ศ. ๒๓๙๔ - ๒๔๐๔. ธนบุรี:
โรงพิมพ์อารงธรรม, ๒๕๑๑. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
พระมหาโพธิวงศาจารย์ อินทโชตเถระ ณ เมรุวัดพลับพลา
อิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ ๘ พ.ย. ๒๕๑๑)

สงบ สุริยรินทร์. เทียนวรรณ. พระนคร : สำนักพิมพ์สุริยรินทร์, ๒๕๐๖.

สถิตย์ เสมานิล. วิสาสะ. พระนคร : สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย,
๒๕๑๔.

สนิท เจริญรัฐ. โอ้ว... อาณาประชาราษฎร์. พระนคร : แพร่พิทยา, ๒๕๐๗.

สยามชน (นามแฝง). ยุคสมัย. พระนคร : ประเสริฐอักษร, ๒๕๐๔.

สว่าง ดานเหลือ. ๓๗ ปีแห่งการปฏิวัติ. พระนคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๑๔.

สิริ เปรมจิตต์. ประวัติศาสตร์ในรอบประชาธิปไตย ๓๐ ปี. พระนคร:
เกษมบรรณกิจ, ๒๕๐๕.

สุทัศน์ ฆมภ์, "บทบาทของรัฐบาลไทยในการควบคุมรัฐบาลโดยอาศัยการ
อภิปรายทั่วไป" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย ๒๕๑๕. (อักษรสำนวน)

สุภาพันธุ์ สุนทรมณี. "วิวัฒนาการและการใช้ประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๕. (อัครสาเนา)

เสถียร เระชะรุจิ. หนึ่งศตวรรษของหนังสือพิมพ์ไทย. พระนคร : อักษรบริกาการ, ๒๕๑๐.

เสฐียร โภเกศ (ศาสตราจารย์พระยาอนุমানราชชน). ชีวิตชาวไทยสมัยก่อน. พระนคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๐.

เสถียร วิชัยลักษณ์ (ผู้รวบรวม). ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม ๗ กฎหมาย ร.ศ. ๒๕. พระนคร : โรงพิมพ์เคลิเมนต์, ๒๔๗๗.

เสถียร ปราโมช. ชุมนุมวรรณคดีทางการเมือง. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๑.

สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. วรรณไวทยาการ. พระนคร : โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔. "การศึกษา"

_____ . อุดมการณ์ในสังคมไทย. พระนคร : โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๕.

หลุยส์ คีร์วัต. ๑๗ ปีแห่งประชาธิปไตย. พระนคร : โรงพิมพ์วิบูลกิจ, ๒๔๘๓.

เทวัญ ศรีจันทร์ และ เนตร พูนวิวัฒน์ (ผู้บันทึก). ประวัติปฏิวัติครั้งแรกของไทย ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔). พระนคร : โรงพิมพ์กิมหลีฮงวน, ๒๕๐๓. (พิมพ์ที่ระลึกในงานศพ ร.อ. ชุนทวยหาญพิทักษ์ (เหล็ง ศรีจันทร์))

หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, สมาคม. ยาขอบอนุสรณ์. พระนคร : สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, ๒๕๐๐.

_____ . มาลัยอนุสรณ์. พระนคร : สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, ๒๕๐๖. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในการฉาปนกิจศพ มาลัย ชูพินิจ ณ เนิรวัคคณุกษัตริยาราม ๑๘ ธ.ค. ๒๕๐๖)

องคประดิษฐ์ บุญเจือ. ความเป็นมาของแผนการศึกษาชาติ. พระนคร : กรมวิชาการ, ๒๕๐๘.

อมร รักษาสัจย์(บ.ก.). ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ. พระนคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๑๕.

อำไพ จันทรจิรี(เรียบเรียง). พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการหนังสือพิมพ์, พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๑๕. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ นางบรรลือ จันทรจิรี ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมมัสวิหาร วันที่ ๒๑ พ.ค.๒๕๑๕)

วารสาร

เงา. พระนคร รุ่งวัฒนา, ๒๕๑๕ (หนังสือเผยแพร่ของชมรมหนังสือแผนกอิสระวารสารศาสตร์)

มหาสารภู. ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๕.

วิทยาสารปริทัศน์. ๒๑ (๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๓).

วิทยาสารปริทัศน์. ๒๑ (๒๐ กันยายน ๒๕๑๓).

วิทยาสารปริทัศน์. ๒๒ (๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔).

วิทยาสารปริทัศน์. ๒๓ (๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๕).

วันนักข่าว ๒๕๐๘. พระนคร : ไม่มีชื่อโรงพิมพ์, ๒๕๐๘.

วันนักข่าว ๒๕๑๑. พระนคร : สรยุทธการพิมพ์, ๒๕๑๑.

วันนักข่าว ๒๕๑๒. พระนคร : มิตรรนการพิมพ์, ๒๕๑๒.

ส.น.ท.ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๒. พระนคร : สนิทพันธ์การพิมพ์, ๒๕๑๑.

ส.น.ท.ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๓. พระนคร : สนิทพันธ์การพิมพ์, ๒๕๑๔.

สังคมศาสตร์ปริทัศน์. น. ๓ (ธ.ค. ๒๕๑๑ - ก.พ. ๒๕๑๒).

สัมภาษณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์ นายมาโนช วุฒาติศย์ นักหนังสือพิมพ์อาวุโส
อดีตข้าราชการกรมโฆษณาการ. ๒๓ กันยายน พ.ศ.
๒๕๑๕.

ชาวไทย, สำนักงานหนังสือพิมพ์. สัมภาษณ์ นายสตีเฟ่น เสมานิด นักหนังสือพิมพ์
อาวุโส. ๑๓, ๑๔ มีนาคม และ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ.
๒๕๑๖.

ธนาคารกรุงเทพ, สำนักงานใหญ่. สัมภาษณ์ นายสนธิ เจริญรัฐ นักหนังสือพิมพ์
และนักการเมืองอาวุโส. ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕.

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์. สัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ ไพโรจน์
ชัยนาม อดีตอธิบดีกรมโฆษณาการ. ๑๕ ตุลาคม และ
๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕.

บ้านเอกราช, สุขุมวิท. สัมภาษณ์ นายเอก วิสกุล นักหนังสือพิมพ์อาวุโส.
๒๕ ตุลาคม และ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕.

อาคารศูนย์ประกันภัย, บริษัท. สัมภาษณ์ นางมาดี พันธุมจินดา สนิทวงศ์ฯ นักหนังสือ
พิมพ์อาวุโส. ๒๐ มิถุนายน และ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ.
๒๕๑๕.

_____ . สัมภาษณ์ นายสุภา ศิริमानนท์ นักหนังสือพิมพ์อาวุโส.
๑๕ กรกฎาคม, ๒๕ กันยายน และ ๒ ตุลาคม พ.ศ.
๒๕๑๕.

BIBLIOGRAPHY

- Blanchard, Wendell and Others. Thailand : Its People, Its Society, Its Culture. No. 03815. Bangkok : T.I.C. "Diffusion and Control of Information".
- Bond, Fraser F. An Introduction to Journalism : A Survey of the Fourth Estate in All Its Forms. N.Y. : Macmillan, c. 1961.
- Bryce, James. Modern Democracies. N.Y. : Macmillan, 1921.
- Butwell, Richard. South East Asia Today and Tomorrow. N.Y. : Federick Praeger, Inc., c. 1961.
- Cooray, Francis. The Thai, Our Neighbour. Kuala Lumpur : Kyle Palmer and Co. Ltd., 1941.
- Crosby, Josiah, Sir. Siam : The Crossroads. London : n.p., 1945.
- Emercy, Edwin and Others. Introduction of Mass Communication. New Your : Dodd Mead, 1960.
- Fitzsimmons, Thomas (ed.). Country Survey Series : Thailand. Conn : HRAF Press. 1957.
- Freeman, Andrew. Brown Woman and White Man. N.Y. : John Day, 1932.
- Gilchrist, Andrew. Bangkok Top Secret. London : Hutchinson and Co. Ltd., 1970.
- Ingram, James C. Economic Change in Thailand Since 1800. California : Standford Univ. Press, 1955.
- Laswell, Harald and Associates. Journalism Quarterly, 19 (1942). "The Politically Significant of the Press".
- Macdonald, William. Bangkok Editor. N.Y. : Macmillan, 1949.
- Mott, George Fox and Twelve Co-Authors. New Survey of Journalism. N.Y. : Barnes and Noble, Inc., c. 1958.

- Neuchterlein, Donald E. Thailand and the Struggle for South East Asia.
N.Y. : Cornell Univ. Press, c. 1965.
- Pickerell, Albert C. The Press of Thailand : Condition and Trends.
n.p., n.d.
- Purcell, Victor. The Chinese in South East Asia. London : Oxford Univ.
Press. 1951.
- Pye, Lucian W. Communication and Political Development. N.Y. : Princeton
Univ. Press, 1963.
- _____. Aspects of Political Development. N.Y. : Little
Brown and Co. Ltd., 1966.
- Rigg, Fred W. Thailand : The Modernization of a Bureaucratic Polity.
Honolulu : East-West Center Press, 1966.
- Rosinger, Lawrence K. and Associates. The States of Asia. N.Y. :
Alfred A. Knopf, inc., 1953.
- Schramm, Wilbur. Mass Media and National Development. California :
Stanford Univ. Press, 1967.
- _____. (ed). Mass Communication in National Development.
California : Stanford Univ. Press, 1964.
- Seymour - Ure, Colin. The Press, Politics and the Public. London:
Methuen Co. Ltd., C. 1968.
- Sommerald, E. Lloyd. The Press in Developing Countries. N.S.W. : Sydney
Univ. Press, 1966.
- Tawatt Mokaranonta. The June Revolution of 1932 in Thailand : A Study
of Political Behavior. Bangkok: Chalerm Nit, 1972.
- Tilman, Robert O. Man, State, and Society in Contemporary South East Asia.
N.Y. : Praeger Publishers, c. 1969.

Virginia, Thompson. Thailand : The New Siam. N.Y. : Macmillan Co., 1941.

Wilson, David A. Politics in Thailand. N.Y. : Cornell Univ. Press. 1962.

ประวัติผู้เขียน

ได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต
เมื่อ พ.ศ. 2513

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ได้รับ
เงินทุนอุดหนุนการการวิจัยจาก
บัณฑิตวิทยาลัยเป็นเงิน 2310 บาท

